

Motion till riksdagen

1989/90:Ju819

av Ann-Cathrine Haglund och Birgitta Rydle

(båda m)

Våldsbrottsligheten

Att kunna gå tryggt på gator och torg! Att inte utsättas för våld och övergrepp i hemmet! Detta är något av det viktigaste för kvinnor i Sverige i dag.

Under 1989 polisanmäldes omkring 1,1 miljoner brott i vårt land. Sedan 1950 har antalet brott mer än femdubblats. Därtill sker en omfattande brottslighet som aldrig anmäls, inte minst i hemmen. Den verkliga brottsligheten ligger på en betydligt högre nivå än vad statistiken visar.

Många något äldre kvinnor känner stor rädsla för att gå ut särskilt under kvällstid efter mörkrets inbrott. De vågar inte heller använda allmänna kommunikationer och känner sig tvingade att stanna i bostaden. I praktiken isolerar de sig i sina bostäder av oro för att bli utsatta för brott, bli omkullknuffade av "väskryckare" eller på annat sätt antastade. Detta gäller även på små orter.

Den stora brottsligheten och särskilt våldsbrottsligheten är i högsta grad en kvinnofråga.

Det finns ett stort mänskligt lidande bakom brottsstatistiken. De som utsatts för brott drabbas av kroppsskador, ekonomiska skador och svårigheter men också av psykiska besvär. Därtill kommer den oro som särskilt många kvinnor känner för att drabbas av brott – en oro som begränsar deras rörelsefrihet och påverkar deras livssituation mycket negativt.

Samhällets resurser för brottsbekämpning måste användas på ett sådant sätt att den enskilde känner sig trygg. Den enskilde har rätt att kräva detta.

Att så pass många människor är rädda när de går ute i våra tätorter är ett misslyckande för ett rättssamhälle! Att många kvinnor känner rädsla både utomhus och i sina egna hem är en mycket viktig och allvarlig kvinnofråga!

Viktigast att stärka familjen

Det krävs åtgärder på såväl kort som lång sikt för att minska våldet i vårt land.

Viktigast är att stödja föräldrarna i fostrarrollen. Det krävs en ny familjepolitik som underlättar för familjen att välja livsform, hur man vill fördela och kombinera vårdansvar och förvärvsarbete och att bestämma vilken barnomsorg som passar de egna barnen bäst. En sådan politik stärker familjen och föräldrarnas ansvar för barnen.

Nödvändigt är också att stärka skolans fostrande roll, att förebygga miss-

bruk, skärpa attityderna mot narkotikan, motverka den glorifiering av våldet, som finns till exempel i filmer, videofilmer och spel, och skapa opinion mot våldet.

Mot. 1989/90
Ju819

Fler poliser

Att poliser syns ute betyder mycket för att få gatumiljön trygg och lugn. Därför behövs fler fotpatrullerande poliser, särskilt kvälls- och nattetid, och fler kvarterspoliser för att minska brottsbenägenheten och öka människors trygghet. Om en polis syns t.ex. på en plats, där ungdomar brukar samlas, är det lättare för en äldre kvinna att passera. En person som är ute för att stjäla, rycka väskor eller krossa skyltfönster aktar sig om han ser poliser i närheten.

Avgörande är då om det finns tillräckligt många poliser. Finns inte utbildade poliser har man små möjligheter att öka tryggheten på gator och torg!

Det råder dock en mycket stor brist på poliser. Att regeringen underlåtit att ta brottsligheten på allvar har lett till att man år efter år utbildat för få poliser. Situationen är nu djupt oroande ur kvinnosynpunkt. Det är också djupt otillfredsställande och förödande för allmänhetens tilltro till polisen att flertalet anmälda brott inte föranleder någon utredningsåtgärd från polisen.

Snabba åtgärder måste till. Att regeringen föreslagit en utökning av antalet aspiranter till polishögskolan är bra men otillräckligt efter flera års alltför låga intagning. Polisens resurser måste ytterligare förstärkas. Dessutom tar det lång tid innan aspiranterna gått ut polishögskolan.

Det är nödvändigt att genom att anställa administrativ personal frigöra utbildade poliser från administrativa uppgifter. Vi föreslår därför att 600 administrativa tjänster inrättas.

Stöd till kvinnojourer

En stor grupp kvinnor är utsatta för våld eller hot om våld och misshandel från sina nuvarande eller f.d. äkta män eller samboende. För dessa kvinnor betyder kvinnohusen och kvinnojourerna oerhört mycket. Där finns skydd, förstärkt kunskap, engagemang och hjälp att bryta upp ur en ohållbar situation.

Det är viktigt att kvinnojourerna inte är myndigheter utan att deras verksamhet är baserad på frivilligt arbete. För många kvinnor är detta avgörande för att de ska söka hjälp och skydd där.

Det finns dock all anledning för det allmänna att stödja kvinnojourerna genom bidrag till lokalkostnader, telefon, utbildning t.ex. De frivilliga insatser som görs på kvinnojourerna är mycket stora och de behöver stöd från det allmänna för att klara sina utgifter och även för att orka med ett många gånger påfrestande arbete. I dag är bidragens storlek mycket varierande. Det är också viktigt att ROKS – Riksorganisationen för Kvinnojourer i Sverige – får ett tillräckligt ekonomiskt stöd till sitt arbete.

Även polisen måste dock kunna hjälpa kvinnor som är utsatta för misshandel och hot. Polisen måste ha möjlighet att rycka ut till hjälp men även kunna ge skydd i form av bevakning i vissa fall. Att polisens resurser undan för undan minskat, gör dessa kvinnors situation svårare.

Effektivt sekretesskydd

Mot. 1989/90
Ju819

För många kvinnor är situationen så svår att de behöver kunna byta vistelseort, bostad, arbete och till och med personnummer för att känna sig trygga. De har rätt att kräva ett absolut säkert och effektivt sekretesskydd så att deras bostad och arbete inte avslöjas. I dessa fall måste det även vara möjligt att byta personnummer.

Utvecklingen har visat att det brådskar med åtgärder för att stärka sekretesskyddet för förföljda kvinnor. Regeringen bör därför skyndsamt lägga fram förslag så att ett säkert och effektivt sekretesskydd kan åstadkommas för kvinnor som utsätts för misshandel eller trakasserier.

När det gäller möjligheten att byta personnummer så innebär gällande regler inget hinder. I praktiken är det dock nästan omöjligt. Möjligheten har endast utnyttjats i något enstaka fall. Den ovan föreslagna översynen bör även avse möjligheten att byta personnummer i syfte att underlätta detta för kvinnor som är förföljda och trakasserade.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av 600 administrativa tjänster för att frigöra utbildade poliser från administrativa uppgifter,

{att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen framförts om angelägenheten av att det allmänna ger stöd till kvinnojourerna och till Riksorganisationen för kvinnojourer i Sverige,¹}

{att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skyndsamma åtgärder för att ge ett effektivt och säkert sekretesskydd för kvinnor som behöver byta vistelseort, bostad, arbete och t.o.m. personnummer.²}

Stockholm den 23 januari 1990

Ann-Cathrine Haglund (m)

Birgitta Rydle (m)

¹ 1989/90:So295

² 1989/90:K426